

S T . O L A V

Møte med en norsk fransiskaner,
side 2.

Vietnameser presteviet i St. Olav Domkirke,
side 5.

Minoritetskirke . . . på en annen måte,
side 6.

Møte med en no

— *Høsten 82 var begivenhetsrik for Knut W. Ruyter: Først høytidelig løfteavleggelse som fransiskaner i en fullsatt kirke på Enerhaugen i september, så diakonvielse en uke senere i USA.*

— *Ofte er norske prester og ordensfolk konvertitter, men for Knut er ikke dette tilfelle. Han kommer fra en «katolsk familie», og regner seg som oppvokst i St. Hallvard Menighet. I en årrekke har han deltatt i ungdomsarbeidet, – bodd på Mariaholm og har sikkert høstet erfaringer her som kan komme til nytte i fremtiden.*

— *Hvorfor er du blitt fransiskaner?*

— Spørsmålet er vanskelig å besvare, og logiske svar finnes kanskje ikke. For meg er det forbundet med noe som skjedde mens jeg avtjente verneplikten: I stedet for å avslutte befalskolen som jeg var begynt på, ba jeg om å bli sivilarbeider. For meg ble dette et vendepunkt i mitt liv. I denne tiden var jeg svært radikal og søkte mot bevegelser som f. eks. Ny Livsstil. Ønsket om å

gjøre noe skikkelig med mitt liv stod også sentralt, selv om måten ikke var klar. Nokså tilfeldig kom jeg over boken til N. G. van Doornik, *Frans av Assisi. En profet for vår tid*, og der fant jeg likesom mange av de idealene som opptok meg, samlet på ett sted.

— *Du har selv betegnet disse første inntrykkene som den «ytre ramme». Hva så med den i n d r e ramme?*

«I løpet av de siste seks år som jeg har levd med fransiskanerne har jeg lært å kjenne deres livsstil og livsmåte. Denne erfaring, samt bønn og ettertanke, har ledet meg til å ønske og tjene Herren for resten av mitt liv til Herrens pris og i Kirkens og medmeneskers tjeneste.» — *Fra løfteavleggelsen i St. Hallvard Kirke, Oslo.*

— Den går dypere og var vanskeligere å finne. Troen er selve grunnlaget for denne livsform. Og det ytre er et resultat av den indre tro, ikke omvendt! Etterhvert er denne indre rammen blitt det viktigste for meg. Ikke minst har jeg oppdaget Skriftens betydning i mitt liv. Som en følge av det har jeg fått et mer tolerant forhold til mine ordensbrødre og er blitt åpen for den mangfoldighet som råder mellom oss. Det faktum at vår livsform skal leves i Kirken og ikke utenfor den, opplever jeg som det mest radikale hos Frans og hans orden.

Denne erkjennelsen er vokst frem de siste fire-fem år, og årsaken til at jeg i dag er fransiskaner er ikke alltid den samme som da jeg sluttet meg til ordenen.

— *I 1976 flyttet du inn hos fransiskanerne på Enerhaugen samtidig som du fulgte forelesninger i teologi ved Universitetet i Oslo. Hva har du gjort siden?*

— Høsten 1977 begynte jeg mitt novisiat i Attendorn, Tyskland, og året etter gikk turen til USA. Der skulle jeg studere ved Weston School of Theology i Boston som er en av de to teologiske skolene jesuittene driver i landet. Valg av studiested var likevel ikke det viktigste. For meg tellet det mest at jeg fikk mulighet til å leve i en liten kommunitet.

Etterhvert kom også en annen nordmann til — Bjarne Falkanger. Han gjenomgikk sitt novisiat i Boston og får nå hele sin utdannelse der borte.

— *Den nederlandske provins som fransiskanerne i Norge tilhører, har inngått en avtale med The Holy Name Province i USA for utdannelsen til Knut og Bjarne. Kan du fortelle litt om denne provinsen?*

— Provisen teller nesten tusen fransiskanere fra New Hampshire i nord til

rsk fransiskaner

Florida i sør. Det er store variasjoner når det gjelder arbeidsoppgaver og kommunitetstyper. De fleste fransiskanere er engasjert i undervisning, prekenvirksomhet, pastoralt og sosialt arbeid.

Til tross for forskjellene i arbeid og måte klosterlivet leves på, er det få motsetninger. Det hersker en fin broderlig ånd med plass for ulike ytringsformer av fransiskansk liv.

— *Jeg vet at mange unge ønsker å slutte seg til ordenen i USA. Kan du forklare hvorfor?*

— Årsakene er utvilsomt flere. Sekulariseringen er ikke nådd så langt i Amerika som hos oss. Mange unge har fortsatt kontakt med kirken. Menigheter, skoler og colleges drives av fransiskanere, og på nært hold opplever man et ordentlig fransiskansk miljø. De unge ser hva brødrene gjør, hvordan de lever, — og blir tiltrukket.

I tillegg kommer også det bevisste arbeid som gjøres for å fremme kall. Et eget kontor tar seg av denne oppgaven i provinsen. Teamet her reiser rundt, holder foredrag o. lign. De er ikke redde for å drive PR for seg selv. De er kort sagt mer «frampå» enn det vi er i Norge!

Brorskapstanken gjør dessuten inntrykk, og det at mange unge alt er engasjert i ordenen gjør det også aktuelt som alternativ. Hvert år søker omkring 200 om å bli postulanter, mens bare 30 - 40 blir godtatt.

— *Du har de siste årene vært student. Er det blitt tid til andre oppgaver?*

— Litt eldreomsorg, foredragsvirksomhet og møtedeltakelse er det blitt, men ikke så meget. Det å studere er jo også et arbeid! Heller ikke må man glemme at det tar tid å tilhøre en kommunitet. Ønsker man et godt fellesliv,

må man også investere i det. I tre og et halvt år har jeg bodd i en kommunitet i East Boston, men i høst skal jeg bo i en menighet i New Jersey hvor jeg deltar i pastorale oppgaver som diakon. Her håper jeg å oppleve hvordan en levende og god menighet fungerer. Kanskje kan det gi impulser for senere virke i Norge.

— *Fransiskanerne er jo kjent for å legge stor vekt på fattigdom. Er det ikke vanskelig å realisere et slikt ideal i velferdssamfunnet?*

— Jo, og jeg tror at spørsmålet er mer aktuelt i dag enn noensinne. Fattigdommen er intet mål i seg selv. Den er snarere en tragedie vi må prøve å bekjempe.

På den annen side er det hevet over tvil at Frans etterstrebet en svært radikal form for *evangelisk* fattigdom, og da jeg begynte mitt liv som fransiskaner, mente jeg nok at jeg kunne leve som ham. I dag vet jeg at noe slikt ikke er mulig, selv om jeg jo lever en *selvvalgt* fattigdom. På dette område hadde Frans en spesiell åndsgave, en karisme. Det som er viktig er at den enkelte fransiskaner besvarer kallet på *sin* måte. Det regelen vår sier, er at vi skal leve uten fast eiendom. Slik forstås fattigdomsløftet av Kirken og av ordenen.

Personlig tror jeg at en bevegelse som Ny Livsstil har mye fransiskansk i seg. Det er nødvendig å bruke ressursene på en fornuftig måte, og vi som tilhører velferdssamfunnet, har ikke rett til *alle* goder. De må deles med dem som ikke har.

— *Hvordan tenker du deg din fremtid som fransiskaner i Norge?*

— I de senere år har fransiskanerne prøvd å legge planer for fremtiden. I høst kommer en ny nederlandsk fransis-

*Bjarne Falkanger og Knut Ruyter
i New York Subway.*

kaner til Norge, og neste år kommer det enda én. Om halvannet år er Bjarne og jeg også tilbake.

Meningen er å danne en kommunitet med seks medlemmer på Enerhaugen, — tre prester og tre legbrødre. Jeg håper at det skal bli en god kommunitet med livsbetingelser der vekten legges på det fransiskanske i vår tradisjon — i bønn, kommunitet og arbeid.

Gjerne vil jeg også føre videre den tradisjon fransiskanerne har bygget opp i Norge. De har gjort et godt pastoralt arbeid, og det håper jeg å fortsette under forutsetning av at det ikke skjer på bekostning av «brorskapet», av livet i kommuniteten.

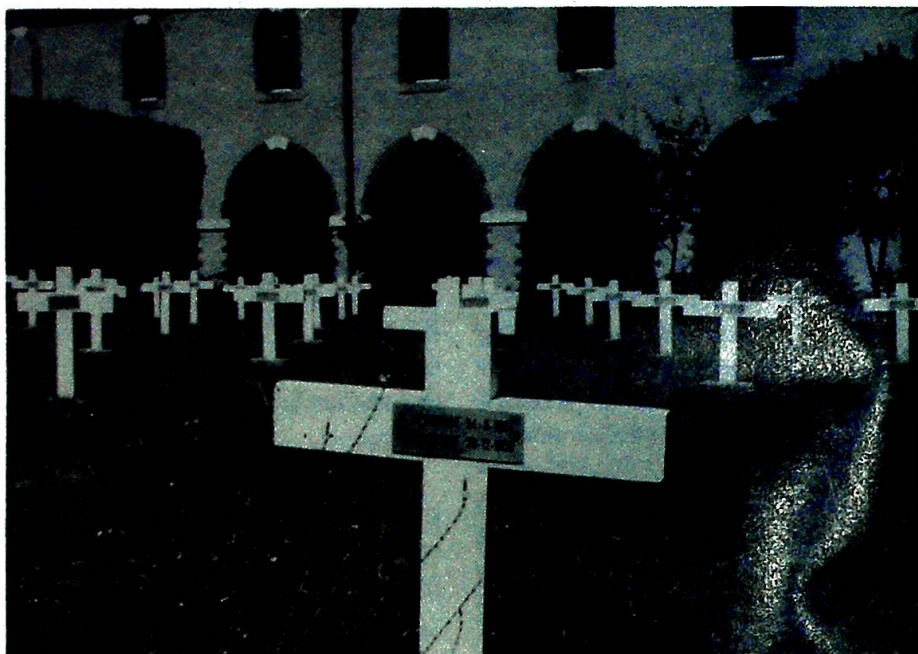
Døden i vårt liv

2. november – allesjeler dag – ga Kirkens liturgi oss en påminnelse om dødens realitet. Vi trenger den nok, for vi kan vanskelig unnslå at døden – for de fleste av oss – er meget fjern.

Vår kontakt med døden er blitt mer overfladisk og indirekte enn hva tilfellet var for tidligere generasjoner. Gamle og uheldredelig syke isolerer man fra omverdenen på institusjoner og spesialavdelinger – som om de representerte en fare for oss andre. Og når døden inntreffer, er også det «spesialistenes» sak.

Vi kan heller ikke lukke øynene for at døden er sekularisert, – den er løsrevet fra Kirken og overtatt av andre seksjoner i samfunnet – selv om den oftest fortsatt blir satt inn i en religiøs sammenheng.

En sosiolog har uttalt at «byråene har gjort døden til et konsumentprodukt ved å emballere og forskjønne den og gjøre den så behagelig som mulig, slik at de etterlatte lettere kan godta den.» Ordene kan ved første øyekast virke svært kyniske, men ved ettertanke vet vi likevel at de er nokså treffende.

For oss som kristne møter vi her en stor utfordring. Døden rammer alle mennesker, men hvert menneske skal dø sin egen død. Vi kan ikke innhente noen erfaring i det å dø. Her er vi helt overlatt til oss selv.

Døden som vi alle frykter, – troende, tvilende og vantro, – våger Kirken å tale klart om. Ja, den sier

t.o.m. at døden er vinning, nytt liv. Det at døden fremsettes som en del av alle menneskers hverdag gir også våre liv en ny dimensjon. Døden angår oss alle uansett alder og helse. Når vi klarer å innarbeide døden som noe naturlig i vårt liv, blir det også viktig hvordan jeg alt i dag lever mitt liv.

Else-Britt Nilsen

KONFLIKTEN I NORD-IRLAND ER IKKE AV RELIGIØS ART, HEVDER BISKOP

London (KN) - Det er å forklare virkeligheten å fremstille den 14 år gamle blodige konflikt i Nord-Irland som en religiøs konflikt. Problemet har sine røtter i historien, i århundre lang undertrykkelse av minoriteter. Dette ble ignorert av England helt til borgerkrigsliknende tilstander tvang landet til å ta ansvar for utviklingen.

Dette ble nylig uttalt av den katolske biskop av Derry (Londonderry), Edward Daly. Løsningen på Nord-Irland-problemet ligger ikke i integrerte skoler for alle konfesjoner. Nettopp de katolske skoler kan en takke for at den «dype og alvorlige tro og lengselen etter et liv i pakt med Evangeliet» har overlevd. Uten disse skolene

ville vi etter 14 år ikke hatt 2.000 døde, men 50.000, sa biskop Daly.

Daly klandret teologene for ikke å ha beskjeftiget seg nok med voldsproblemet. Til spørsmål om geriljakrig, institusjonalisert vold og undertrykkelse finnes det nesten like mange svar. Men menneskeheten må etterhvert ha erkjent at krig ikke løser noen problemer – den skaper bare nye vanskeligheter, sa biskopen av Derry.

ØKUMENISK FØRSTEPREIS TIL AUSTRALSK SPILLEFILM

Mannheim (NØP/EPS) - En økumenisk jury har tildelt spillefilmen «Plains to Heaven» sin førstepris på den 31. internasjonale filmuken i Mannheim. Regien er ved den 30

år gamle Ian Pringle. Handlingen i filmen er lagt til et avsides fjellstrøk i Australia hvor to menn arbeider med en satellitt-omformer. I juryens vurdering av filmen heter det at den «på en effektiv måte viser hvordan mennesker er avhengige av hverandre, samtidig som den forteller om menneskers forhold til naturen i en teknologisk tidsalder».

Annen-pris gikk til den amerikanske dokumentarfilmen «Roser i desember», som er en utfordring til USA's innblanding i borgerkrigen i El Salvador. Juryen ved Mannheim-festivalen var, som ved de andre større festivalene i Berlin, Cannes og Locarno, satt sammen av Interfilm ved Internasjonalt mellomkirkelig film-senter. Dette er en økumenisk gruppe som arbeider for å fremme dialogen mellom kirken og filmproducentene.

Francis Hai presteviet

St. Olav Domkirke i Oslo var fylt til trengsel lørdag 6. november da Francis Xavier Huynh-Tan-Hai ble presteviet. Ikke minst var våre vietnamesiske trosfeller møtt tallrike frem. Ved bl. a. sin vakre og særpregede sang gjorde de høytideligheten til en minnerik opplevelse for alle tilstedeværende.

Biskop John Willem Gran innledet med å ønske de tilstedeværende velkommen på egne og biskop Gerhard Schwenzers vegne. Han minnet om at dette er den annen presteordinasjon i Oslo Katolske Bispedømme i år. Det er også annen gang at en ung vietnamesisk seminarist etter flukt fra sitt hjemsoekte fedreland blir presteviet i Norge.

Biskop Gran sa videre at dagens ordinand er kommet til vårt land som såkalt båtflyktning, altså etter å ha gjennomgått de umenneskelige redsler som alltid ledsager denne skjebne. «Takket være våre myndigheters generøsitet, den vietnamesiske kolonis helhjertede oppslutning og Kirkens omsorg, har Francis Hai på ny kunnet samle sammen sitt livs avkuttete og opptrevede tråder. Etter et intensivstudium i teologi – på italiensk! – ved Propagandakollegiet i Rom, der forøvrig flere av våre tidligere prestestudenter gjennom-

førte sine studier, kunne Francis Hai med utmerkede eksamensresultater motta diakonvielsen i juni i år.

Han er nu både utdannelsesmessig og åndelig funnet moden til det store skritt over i prestenes rekke; m.a.o. til å nå det mål han gjennom så mange år av sin oppjagede tilværelse ufortrødent har arbeidet mot.»

Blant de mange gjester fra inn- og utland merket man seg særlig pastorene Simon Linh og Paul Chieu som begge virker permanent for den vietnamesiske sjelesorg i Norge, ordinandens bror og søskenparets vorrende adoptivforeldre fra Saronno i Nord-Italia.

Fra diakonvielsen 27. juni
i St. Hallvard Kirke.

ST. ELISABETH-SØSTRENE HAR FORLATT HOSPITALET I TRONDHEIM

Det er et kjent og kjært trekk i bybildet som forsvinner, idet vi tar et vemodig farvel med ordenssøstre ved St. Elisabeth Hospital. Savnet av nonnene i sine fotside drakter og stivede hodebekledning vil gjøre gatelivet i Trondheim fattigere.

Vi håper de ikke har følt seg som noe fremmedelement. De skal iallfall vite at det står respekt av det oppofrende og uegennyttige arbeid de har utført gjennom så mange år. Alle som har lært dem å kjenne — på avstand eller i situasjoner som har gitt anledning til nærkontakt — vil slutte seg til overlege Per Schjettes ord ved avskjedstilstelningen. — Det er titusener av pasienter som takker dere for den atmosfære av omsorg og trygghet som dere har skapt rundt dere.

Omsorg og trygghet, skapt gjennom nestekjærlighet i praktisk arbeid — det må da være overordnet mål og mening med all sykepleie.

Kanskje er det et mål som står i fare for å distansere seg en smule i den mer moderne, strømlinjede(?) sykehustjeneste, med sin kjølige rytme av turnusordninger, arbeidsmiljølov og byråkrati...

Bønn og arbeid har vært nonnens livsstil. I ydmykhet for både liv og lære.

Det er dessverre ikke de idealer som gjør seg sterkest gjeldende i dagens samfunn. Krav om fritid er vel en mer aktuell devise. Og det er nok ikke noe spesielt for vårt land. Den samme utvikling — både på godt og ondt — har også gradvis satt sitt preg på forholdene i de land som særlig har rekruttert denne søsterordenen.

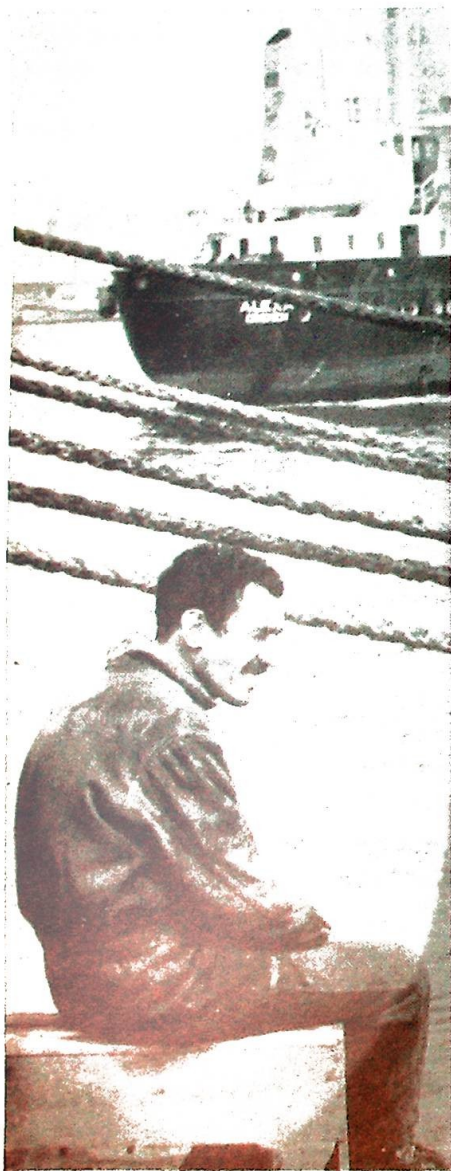
— Jeg synes det er sårt at dere forlater oss, og jeg kan ikke annet enn bøye meg i støvet for den innsatsen dere har lagt ned i helsestellet her i byen, sa sykehusdirektør Jarle Øie i sin avskjedshilsen.

Det er en honnør de gode søstre fullt ut fortjener. Når de nå sier takk for seg, legger de resultatene av sin virksomhet igjen i våre hjerter.

Det eneste vi kan gi dem — og det eneste de kan ta med seg — er byens evige takknemlighet. Adresseavisen

Minoritetskirke... på en annen måte

Pressen bruker gjerne uttrykk som «land det er naturlig å sammenligne oss med». Det dreier seg oftest om nære naboer i vår vestlige verden. Men det er ikke utelukket at det også kan være naturlig å sammenligne oss med fjernere land – i hvert fall under enkelte synsvinkler.

I Algérie — som i Norge — har den katolske kirke kjent en storhetstid, men det var i kolonimaktens, Frankrikes, kjølvann.

Jeg kom til å tenke på det sist jeg var i Algérie i forbindelse med bispevielsen av en medbror, Pierre Claverie, idag biskop av Oran. Det var naturlig å sammenligne hans lille bispedømme med vårt eget. I begge tilfeller minoritetskirker, selv om det selvsagt er på en annen måte. Det kan lære oss noe å anvende et slikt uventet perspektiv på vår egen situasjon.

Likheter og forskjeller

Statistisk og sosiologisk finnes der unektelig en likhet mellom to bispedømmer som Oran og Oslo: mellom 10 og 20 tusen katolikker spredt i en befolkning som består av noen millioner mennesker.

Et annet felles trekk er at antallet prester og søstre er høyt i forhold til den katolske befolkningsgruppe. Kadrene er mange. Algérie ledes av fem katolske biskoper, dvs. at «bispetettheten» er ganske stor... som i Norden.

Denne sosiologiske situasjon fører til at bispedømmene er som store familier, og en begivenhet som en bispevielse oppleves som en familiefest. Man kan nærmest si at alle kjenner alle. Det er i hvert fall intet i veien for at den enkelte katolikk blir personlig kjent med sin biskop. I så henseende var der mange likhetspunkter mellom innsettelsen av biskop G. Schwenzer i Oslo i september 1981 og P. Claveries vielse en måned senere. Samme gjenklang også i massemedia: begivenheten fikk en pen omtale,

men uten at det gjør noe til eller fra for landets ve og vel.

Det er under slike forhold en minoritetskirke bør venne seg til å leve. Men her stopper likhetspunktene foreløpig.

I Norge har den katolske kirke hatt sin storhetstid, i middelalderen. Det var en nasjonalt sett rik tid, som Reformasjonen klarte å fortrenge nærmest totalt. I Algérie har den katolske kirke også kjent en storhetstid, men det var i kolonimaktens, Frankrikes, kjølvann. Fra 1830 til 1962 ble landet betraktet som fransk, og mange var de franskmenn som slo seg ned syd for Middelhavet i de erobrede områder. Det førte til installering av en tallrik europeisk og kristen (mest katolsk) befolkning i landet. — Franskmennene ble til og med så frekke at de omgjorde en ærverdig moské i Alger til katolsk domkirke (idag er den igjen moské, selvfølgelig).

Norge ble, praktisk talt i sin helhet, noe nytt, nemlig luthersk. Algérie ble igjen det det hadde vært i hundreder av år: rent muhamedansk. Det katolske mindretall i Norge er blitt til gjennom innvandring, konversjoner, barnerike familier. Det katolske mindretall i Algérie består delvis av noen få som er blitt i landet etter at det hadde vunnet sin selvstendighet, delvis av en rekke utlendinger som — ofte tilskyndet av sine respektive regjeringer — stiller sin arbeidskraft til rådighet for et land i utvikling.

I Norge har vi ingen kontinuitet mellom katolikkene fra før Reformasjonen og nå, altfor mange århundrer er kommet imellom. I Algérie, mens de fleste europeere reiste vekk, ble et beskjedent antall mennesker tilbake i landet. De fikk lov til å bli, fordi deres holdning

under den fransk-algirske krig ikke hadde kompromittert dem i den muhamedanske befolkningens øyne. Mange av disse var prester og søstre, med erkebiskopen av Alger, kardinal Duval, i spissen. Bemerkesverdige er det at en del kristne til og med ble algirske statsborgere. Idag regner man med at noen hundre kristne har dette statsborgerskap, noe som vekker oppsikt når man sammenligner med nabolandet Marokko, hvor det er uforenlig å være marokkaner og kristen.

Prester, søstre og legfolk

Pierre Claverie, den nye biskop av Oran, er av dem som ble i landet etter fredsslutningen. Han er selv født i Bab-el Oued, en del av byen Alger, av foreldre som selv var født i Algérie. Han tilhører altså den gruppe som franskmennene av en eller annen merkelig grunn har døpt «pieds-noirs» (svarte-føtter). Som student ble Claverie klar over kolonimaktens overgrep, og da han kom tilbake til Alger som dominikaner og prest, inntok han en holdning som sikret hans fremtid i det land hvor han var født, men som i mellomtiden hadde kastet kolonimaktens åk. En rekke andre prester og søstre nyter godt av den samme anseelse av lignende årsaker. De utgjør grunnstammen i den katolske kirke i Algérie.

Andre prester og søstre er kommet til etter at Algérie er blitt selvstendig. De kom delvis for å betjene det som var tilbake av katolske menigheter. Men deres egentlige motivasjon har stort sett vært av større rekkevidde. Og da kan man dele dem i to adskilte grupper.

Noen interesserte seg for Islam, både som religion og som sivilisasjon, de ønsket å fremme en samtale med muhamedanerne i samme ånd som de kristne fører en «økumenisk» dialog seg imellom. Konsilerklæringen om de ikke-kristne religioner (av 1965) har her spilt en vesentlig rolle. For denne gruppen var det særdeles viktig å tilegne seg arabisk språk og kultur, for inntil da hadde selv ledende arabiske politikere hovedsakelig benyttet seg av fransk. Og nå reagerte de på sin egen kulturelle avhengighet.

Andre — mer preget av konsilkonstitusjonen om Kirken i verden av idag — så på Algérie som et nøkkelsamfunn i

Å leve som mindretall i en muhamedansk folkemasse er noe annet enn å leve som katolikker i et overveldende luthersk flertall.

dialogen nord-syd. De var ikke så meget tiltrukket av Algérie som arabisk og muhamedansk, de oppfattet snarere det algirske folk som et meget ungt og ambisiøst folk som ønsket å vise veien mot en bedre fremtid for tilbakestående nasjoner.

Hva legfolket angår, er de fleste kommet til landet utpekt og sendt av sine respektive regjeringer som lærere, ingeniører, teknikere. De land som hjelper Algérie på denne måten, har som oftest en viss prosent katolikker i sin egen befolkning. Rent statistisk kan man altså forstå at disse grunner bidrar til å styrke de katolske menigheter, i forresten meget varierende grad. Dette betyr at de algirske katolske menigheter, i likhet med de norske, er meget kosmopolitiske.

Til å begynne med var det mest franskmenn som kom til Algérie for å utøve sitt yrke i noen år, for båndene med den gamle kolonimakten var allikevel sterke. Men bildet har forandret seg. Idag henvender Algérie seg i stor utstrekning til øst-europeiske land. Dermed får man i landet en del overbeviste og aktive katolikker som i sitt hjemland ville ha hatt store vanskeligheter med å praktisere sin religion (ungarere, tsjekkere, slovakere m. m.). Polakkene utgjør også en viktig del av menighetene, og ingen er uvitende om deres katolske forankring. Bortsett fra Øst-Europa kan man nevne at folk fra Filippinene er mange og svært villige til å gjøre en innsats i og for kirken.

Vi står altså overfor et merkelig fenomen. Den stabile katolske befolkning,

den som lever — og dør — i landet, består hovedsakelig av ikoniske «kardener», prester og søstre. De har truffet et valg og bestemt seg for Algérie. Legbefolkningen derimot fornyer seg stadig, fordi de fleste kommer til landet med arbeidskontrakter som utløper etter en tid. Dette gir prestene og søstrene en posisjon som savner sitt sidestykke.

Mindretall i en muhamedansk folkemasse

I Norge nyter den katolske kirke godt av en effektiv religionsfrihet, til tross for at landet har en «statskirke». De kristne i Algérie kan ikke klage over manglende religionsfrihet de heller, med de grenser som Islam selv setter ved sin totale avvisning av konversjoner eller kristning gjennom blandede ekteskaper.

Men de kristne vet seg truet i Algérie. Den «goodwill» de fremdeles møter, skyldes at så mange kristne viste seg å være klartseende da landet kjempet for sin frihet (de andre er forlenget reist ut av landet!). Dette er et skrøpelig grunnlag å bygge på. Fremtiden er høyst usikker, og det merker man på trosfellene dernede.

Å leve som mindretall i en muhamedansk folkemasse er noe annet enn å leve som katolikk i et overveldende luthersk flertall. De religiøse motsetninger er meget større, og dette fører til at den økumeniske bevegelse de kristne imellom har langt bedre vekstmuligheter dernede

(Forts. siste side)

Amerikansk

Føljetong fra

12. april

Fra Washington til New York-Rye med tog. Dominerende inntrykk: forfall. Denne sivilisasjonen dømmes seg selv med all forsøplingen. Vi synes det er ille nok hjemme — men forskjellen er faktisk enorm. Videre: den fattigdom man ser bre seg til alle kanter, særlig frapperende i Baltimore, med usle skur langs hele banen.

New York er naturligvis overveldende vakker. En rosafarget flykjempe lettet nettopp, som en kolossal flamingo i solskinnet.

Maryknoll, bare noen mil fra New York, oppover Hudsonfloden. To søstre møtte opp i Rye og kjørte meg hit gjennom den mest fortryllende natur med store, vidstrakte høydedrag dekket av løvskog (ennå ikke utsprunget). Snøflekker igjen her og der etter uværet forrige uke. Landskapet minner om Ardennene og deler av Tyskland.

13. april

Selve stedet, «Mariakollen», er jo nesten utrolig. Her bor omtrent tre hundre søstre. De fleste er hjemme på et tre-årig opphold mellom to «utenlands-beordringer», men her finnes også mange gamle søstre og noviser. Et perfekt fungerende kjempehotell med fromme fortegn. Labyrinter av ganger i og mellom husene. Herlig bibliotek, med behagelige lenestoler og puffer til føttene. Likedan i TV-rommene som finnes flere steder. Lavmelte høyttalere — man trengte et annet ord! — i korridorene kaller søstrene til forskjellige steder. En kjempestor restaurant med en masse bord og en lang serveringsdisk som på en båt, med forskjellig slags mat i glade farger. Et annet sted i huset finnes en kafeteria der man kan få noe å spise når som helst dag og natt. Og så en presang-butikk med hjemmelagede ting fra kongregasjonens virkefelt i omkring tjue forskjellige land.

Øverst oppe på høyden ligger det kontemplative klostret, en liten kommunitet som er utgått fra den store. Tvers over veien bor Maryknollfedrene med seminar og det progressive forlaget Orbis. Et kjempe stort kinesisk tak dominerer det hele.

Messe i et moderne kapell (det finnes flere forskjellige i huset) på høyde med trekronene. Ved offertoriet høres skrikende kanadagjess som flyr nordover.

Et vidunderlig sted å komme seg på etter fastetiden.

16. april

New York. Etter noen dager i Maryknoll bor jeg nå hos noen søstre som arbeider i byen. Lower East Side, på

hjørnet av Tolte gate og Avenue C. Befolkningen for det meste spansk-talende, puertoricane, samt svarte. Påbud om å komme hjem før mørkets frembrudd, for sikkerhets skyld.

Catholic Worker. Etter messe hos to Maryknollsøstre som lever kontemplativt i slummen, slår jeg følge med en ung kvinne, medarbeider i Catholic Worker gjennom mange år. Vi er et kvarters gange fra der hvor jeg bor, og her er slumkvarter i skrikende kontrast til den overveldende rikdommen omkring Park Avenue, Rockefeller Center etc., der jeg vandret omkring timevis i går.

Halvparten av alle husene her er modne for rivning — eller er revet: uhemmet forfall overalt. Det ser ut som om det nettopp har vært krig. Det drives en boligpolitikk her som kalles «gentryfication». I stedet for fattigbebyggelsen skal det bygges leiegårder for velsituerte som gjerne vil bo i nærheten av Wall Street. Hvor skal så de fattige gjøre av seg? Tja, ut bare. I hvert fall bort fra sentrum. — Overalt står små grupper av ungdommer som selger stoff, de fleste er svarte. En kjøpslår åpent og høylytt i en telefon-kiosk på fortauet.

Utenfor Catholic Worker er det kø: man serverer frokosten der inne, i et stort, mørkt kjøkken. Frivillige øser opp fra en kjempe stor suppegryte. Andre står og vasker opp i et par store traue. En yngre mann med brune skjeggstubber — og med strikkelue — rekker frem sin såpevanndryppende hånd, ler godt i skjegget og viser seg å være en medbror av biskop Taylor, en oblatprest som lenge arbeidet sammen med Helder Camara. — Hele huset en kontrast til det velholdte nattherberget i Washington.

Her råder en glad uorden overalt, ma-

dagbok IV

vår egen tid

drasser på alle ledige gulvflater, hauger av bøker og papirer på hver eneste flekk inne på det lille kontoret. Ingen virker stresset eller nervøs, alle er vennlige mot alle. Men hvilket kaos! Ufattelig at noen orker å leve dette livet, frivillig. Dorothy Day gjorde det, og hun syntes aldri det ble lettere. Likevel var hun sjelen og hjernen og hjertet i det hele.

18. april

I natt var jeg med to av søstrene fra Maryknoll til påskeliturgen i St. Wladimir, det ortodokse seminaret utenfor New York. En vidunderlig sang, de tradisjonelle russiske melodiene, men med engelsk tekst, så man virkelig kunne synge med. Stort kor av seminarister, det finnes også kvinnelige studenter her. Ved siden av meg satt en kapusiner som tydeligvis kjente seg helt hjemme, han sang med av hjertens lyst i absolutt alt. Da påskehilsenen kom, fikk jeg tre glade kyss av hans skjeggete fjes.

Før kommunionen ble det sagt fra at **bare ortodokse fikk komme frem.** Jeg var jo forberedt på det og kunne ikke tenke meg å forsøke, ettersom jeg vet at man ikke er velkommen. Men begge søstrene ble både overrasket og skuffet. De var tydeligvis ikke vant til slike grenselinjer. — Denne ortodokse påskeliturgen er en slik overveldende eksplosjon av glede at intet annet kan sammenlignes med den.

20. april

Om kvelden en givende samtale med mine søstre her i New York om folketroen på Filippinene og i Peru, der de begge har tjenestegjort i lengre tid. Fol-

ket har sine egne åndelige ledere, menn som har hatt en eller annen indre erfaring, og som siden har utøvet åndelige kraftgjerninger. Kloke prester og søstre sier nå: disse menn bør være deres egne prester, og man gjør alt for å gi dem støtte og utdanning.

Når et menneske i Peru er døende, samles alle omkring dødsleiet. Den døende ber hver og en om tilgivelse for det ene og det andre, og de omkringstående ber på sin side om tilgivelse. Et alment skriftemål altså. Begge søstrene understreker hva disse «primitive» menneskers tro, som er der *før* de blir kristnet, har betydd for deres eget trosliv.

21. april

Besøk av fire unge, tre menn, en pike, som arbeider i Peru. Mye diskusjon om kirken. Disse unge gir uttrykk for en **uhørt** og åpenlys forakt for biskoper og en almen mistro til «den institusjonelle kirke». Bare en av dem, som har vært novise hos jesuittene, ser framskrevet i kirken som bærer av evangeliet utfra kommelige paradoks: skatten i lerkar, kamelen og nåløyet, kraften som fullkommes i svakhet. Kirken er alltid på en gang anstøtsten og frellestegn, nederlag og nytt liv. At det skal være så vanskelig å erkjenne begge deler!

En prest for fare

Intervju med pater Rudolf Artz

Det er neppe mange katolikker som vet at vi i Norge har en egen katolsk sjømannsprest. Pater Rudolf Artz er tilknyttet Kristi Konge-kirken i Narvik, men har i tillegg sjømennene og turistene som sitt særlige ansvarsområde i Tromsø stift. Han kom til Narvik i 1972, og har vært her siden. At han trives her merker nok alle som banker på hans dør. Med begeistring viser han de besøkende rundt i sin kirke, som stod ferdig i 1976. Kirken er rikt utsmykket, og det blir en hel liten katekisme ut av prestens redegjørelse for stort og smått. Det er vel også meningen med det kristne gudstjenesterom: selv stenene skal der tale om det store mysterium at Gud har tatt bolig i blant oss.

— Jeg er så heldig at jeg fremdeles kan ha kirken stående åpen, sier pater Artz. Om sommeren kommer det mange innom, og oppslutningen om messen er god. Selve menigheten teller bare omlag seksti sjeler, fra 17 forskjellige nasjoner. En del av dem har nok i likhet med mange andre en usikker fremtid her i Narvik, hvor så meget avhenger av LKAB. Hvis LKAB skulle måtte trappe ned, vil det bli kritisk for byen. For tiden er utsiktene dystre, men det går opp og ned.

— Hvordan kom du så borti sjømannsmisjonen?

— Det skyldtes den svenske lutherske sjømannskirken her i byen, som mottok meg hjertelig, og inviterte til samarbeid. Vi delte skipsbesøkene mellom oss, og samarbeidet har hele tiden gått utmerket. Alle de svenske prestene har vært økumenisk innstilt, og de første årene, før vi fikk bygget kirken, fikk vi feire messe i den svenske kirken. Vi samarbeider fremdeles, også om den økonomiske driften. Den svenske kirken tok tidligere

bare imot skandinaviske sjøfolk, og de fleste båter som anløp Narvik var tidligere svenske. Utviklingen har ført til at det kommer stadig flere båter fra andre land, og kirken tar imot alle, uansett konfesjon. Faktisk ønsket den svenske sjømannskirken en katolsk prest allerede før jeg kom, hvilket jo i vårt økumeniske klima er ganske oppsiktsvekkende.

— Hva består ditt arbeide for sjømennene i?

— Jeg besøker båtene, og mener i grunnen at samtale med sjøfolkene er det viktigste. Ofte kommer de ikke på land, og da blir jeg et nytt ansikt, og får derfor meget lett kontakt. Jeg forbauses ofte av den vennlighet som vises sjømannspresten. Særlig blir mine besøk verdsatt av katolske sjømenn fra Asia. De ønsker stundom messe ombord, eller de kommer til søndagsmesse i kirken. Siden jeg taler italiensk, får jeg meget god kontakt med italienerne.

— Er dette en ren «velferdstjeneste», eller får du også anledning til å være prest?

— Vi bør jo alltid begynne med det rent menneskelige, og derfra nærme oss det religiøse. Når man blir bedre kjent kommer også troen inn i bildet. Avstanden hjemmefra bidrar også til bedre kontakt, på samme måte som pilgrimer i Roma har lettere for å skrifte i Peterskirken enn hos sin hjemlige sogneprest.

— Dermed har du selv nevnt den annen kategori farende folk som du har særlig omsorg for...

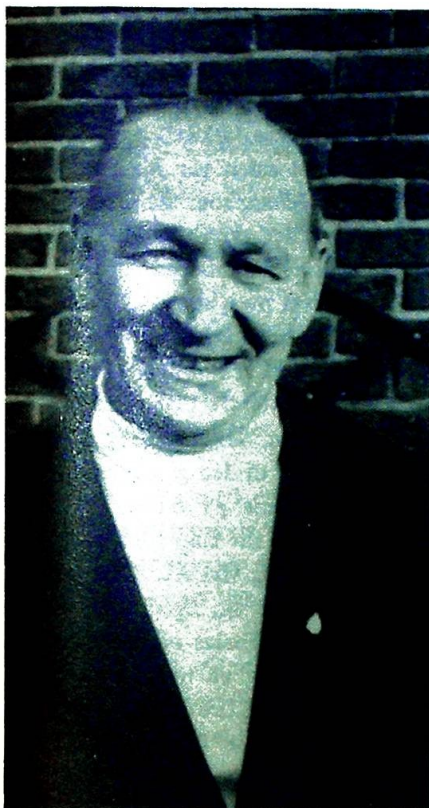
— Sommertiden er preget av turistene, det vandrende Guds folk. Forbausende mange søker til kirken, og en del prester kommer også innom. Mange turister har pårørende på de forskjellige krigskirke-

Kristi Konge-kirken i Narvik.

nde folk

Intervju med en Wagnerianer

Pater Rudolf Artz M.S.F.

gårder, og de kommer også gjerne hit til kirken, hvor vi har et krusifiks som etter giverens mening skulle innby til bønn for fred i verden. Svært ofte er mennesker fra nasjoner som kjempet mot hverandre under krigen samlet rundt alterbordet her i Narvik. Da er det godt å minne dem om at vi ikke kan gjøre nok for freden, som jo alltid begynner i den enkeltes hjerte.

— *Er det fred og fordragelighet som også preger forholdet mellom kirkesamfunnene her i byen?*

— Narvik er en vidsynt og åpen by, også i det religiøse. Byen har hatt altfor meget kontakt med den store verden til å kunne bli preget av sneversyn. Det er en av grunnene til at jeg trives så godt
(Forts. s. 15)

Hva er i Deres øyne den største ulykke i livet?

— Avreise fra Bayreuth.

Hvor kunne De helst tenke Dem å bo?

— Tristan-Ecke i Isoldestrasse.

Hva er i Deres øyne den fullkomne lykke på jorden?

— Ankomst til Bayreuth.

Hvilken menneskelig svakhet finner De lettest å unnskyld?

— Forholdet mellom Siegmund og Sieglinde.

Hvilke er Deres yndlingshelter i litteraturen?

— Wagner har ikke skrevet romaner.

Hvem er for Dem historiens største skikkelse?

— Wagner.

Hvem er Deres heltinner i historien?

— Birgit Nilsson, Gwyneth Jones, Hildegard Behrens, Jeannine Altmeyer, Catarina Ligenwa.

Deres heltinner i litteraturen?

— Brünhilde, Waltraute, Sieglinde, Isolde.

Deres yndlingsmaler?

— Wagner har ikke malt.

Hvilken egenskap setter De størst pris på hos en mann?

— «Heltens hellige trang».

Og hos kvinnen?

— «Weibes Wonne und Wert».

Deres bilde av den fullkomne lykke?

— Bayreuth 1983, 1984, 1985, 1986, 1987, 1988, 1989, 1990, 1991, 1992, 1993, 1994, 1995, 1996, 1997, 1998, 1999, 2000.

Hva er i Deres øyne det verste som kan hende?

— Bayreuths nedleggelse.

Hva ville De helst være?

— Geni.

Hva er Deres yndlingsfarve?

— Wotans triste grå.

Deres yndlingsfugl?

— Waldvogel.

Yndlingsforfatter?

— Wagner.

Deres virkelige helter?

— Max Lorenz, Wolfgang Windgassen, Peter Hofmann, René Kollo, Bernd Weikl.

Deres yndlingsnavn?

— Ortlinde, Schwertleite, Helmwig, Grimgerde, Rossweisse, Flosshilde, Wellgunde.

Hva avskyr De mest?

— Forkortede Wagneroperaer.

Hvile historiske figurer føler De mest forakt for?

— Alle, unntatt Wagner.

Hvilken militær oppvisning beundrer De mest?

— Valkyrierittet.

Hvilken reform beundrer De mest?

— Aner ikke.

Hvilken gave fra naturens side ville De helst innha?

— En heltetenor.

Og Deres motto?

— Heiahaheiahaheiaha!

Fra Festspielnachrichten,
Bayreuth 1981,
forkortet og fornorsket av
Aage Hauken.

M
U
S
I
K
K

BLIKK på TIDEN

UNGDOM ELLER KUNST?

«Dersom vi hadde livet, behøvde vi ikke kunsten», sa den kyniske og noe livstrette franske dikter Guy de Maupassant. Han mente vel med det at kunsten er der bare som et slags plaster på såret, som et forsøk på å virkeliggjøre de lengsler som livet ikke kan tilfredsstille. Dermed blir kunsten et uttrykk for menneskets fortvilelse over tilværelsen, samtidig som den søker å tilkjempe seg noe av den skjønnhet og livsfylde som vi ellers ville være foruten. Men selv i sin mest fullkomne form forblir kunsten et surrogat for det liv vi egentlig skulle ha levet.

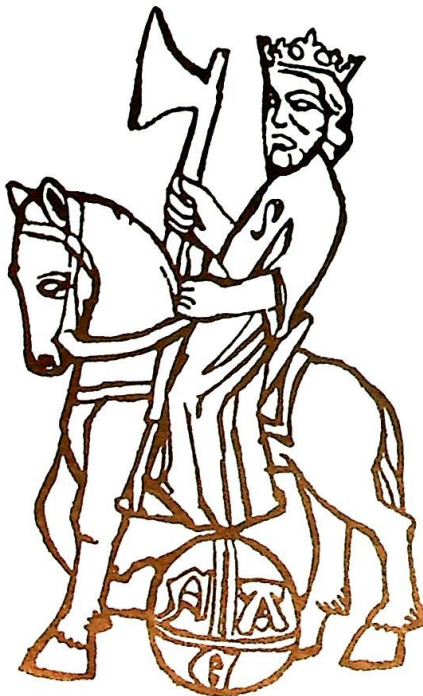
«Gud har gitt oss evig liv, og dette liv finnes i hans Sønn», sier apostelen Johannes. Dermed er et helt annet perspektiv gitt, for livet såvel som for kunsten. I følge den kristne tro har vi livet; i Kristus har vi sågar evig liv, det vil si et liv som peker ut over vår nåværende tilværelse og setter oss et mål hos Gud. Dette evige liv er en gave fra Gud, og det begynner her og fullbyrdes hisset. Eller som apostelen Paulus sier det: «Når ser vi stykkevis og delt, men da skal vi se ansikt til ansikt».

I denne kristne visjon av tilværelsen får også kunsten en helt annen mening. Som all kunst skal den selvsagt dømmes etter sin evne til å skjenke sann erkjennelse, det vil si en erkjennelse av virkeligheten slik som den er. Derfor må intet menneskelig være kunsten fremmed. Men samtidig skal den komme våre lengsler etter fullkommenhet imøte; den skal ikke bare gjenspeile, men også foregripe. I troens perspektiv kan kunsten bli en foregripelse av det som skal komme, av det å se ansikt til ansikt. Gjennom århundrene er det nettopp slik Kirken har brukt kunsten, som en salighetens billedbok. I denne sammenheng blir kunsten ikke noen erstatning for livet, men sna-

rere en åpenbaring av livet i hele dets fylde. Slik sett blir kunsten et vesentlig element i den kristne forkynnelse. Derfor bør den ha en hedersplass i Kirken.

Foranledningen til disse refleksjoner er en «resolusjon» som jeg har mottatt fra vår katolske ungdomsorganisasjon. Resolusjonenes tid er tydeligvis kommet også til våre små og fredelige forhold. Denne var til og med rettet mot biskop Gran, og hadde et ganske oppsiktsvekkende innhold: Man protesterer på det groveste mot at biskopen bruker penger til en statue av Hellig Olav. I stedet burde han bruke pengene til — ja, jeg lar leseren gjette noen sekunder. Kanskje tror han at de unge hadde noen av verdens mange nødlidende i tankene, men jeg må skuffe ham: Så idealistiske var de ikke. De tenkte utelukkende på seg selv. De sa rett ut at disse pengene burde gå til ungdommen.

Dersom valget hadde stått mellom

ungdommen og kunsten, ville jeg selvsagt ha valgt ungdommen. Det samme ville nok biskop Gran, og derfor har han også gitt de unge svært meget. De har fått egen prest, egne leirsteder, og så sent som i sommer gav han spontant brorparten av en personlig gave til leirstedet Mariaholm. Følgelig er ungdommens resolusjon en hårreisende urimelighet. Skulle vi ikke, i denne overflodens tid, kunne ha råd til å reise en statue av vårt lands skytshelgen? Tenk om tidligere og langt fattigere tider skulle vært like nærsynte? Hvor fattige ville vi ikke da vært, vi som setter så pris på å besøke deres vakre kirker?

For en tid siden var jeg San Vitalekirken i Ravenna, som ble innviet i 547. Mosaikkene der var en eneste funklende lovprisning av Lammet som tronet høyt oppe i hvelvet over alteret. Det var som å sitte på Patmos og se med egne øyne det Johannes så. I korbuen stod de tolv apostler, og øverst i buen står Kristus, Læreren, Veien, Sannheten og Livet. Så kommer vi inn til den gamle pakt, fremstillet over buene på sidene av alteret. Her ofrer Abel sitt lam, Melkisedek bærer frem brød og vin, Abraham gjør seg klar til å slakte sin egen sønn, Moses tar imot loven, Esaias og Jeremias spør om en ny tid og en ny pakt. Og over dem alle står de fire evangelister, som har sett Guds frelse, fullbyrdelsen av det de andre foregrep i dunkle tegn. Her står alle disse sannhetsvidner som et smykke, en seierskrans, omkring det offer som er det endelige: det evige livs brød og den evige frelses kalk.

Men selv dette er som en foregripelse av noe enda større som skal komme, for inne i aspis sitter Kristus som universets Herre med engler ved sin side. Alt er ham underlagt, alt kan han overgi til Faderen, så Gud kan bli alt i alle. Og Kristus er så visst ikke alene i sin herlighet; sammen med ham og englene står to hellige menn fra Ravenna og minner sine bysbarn om at alle er kalt til det himmelske fedreland.

Burde ikke Hellig Olav få anledning til å minne oss om det samme? For selv om vi har livet, trenger vi stadig å bli minnet om det — av dem som er gått foran.

Pater Hilarion

Maria i Bibelen - i vårt liv

Wilfred Stinissens siste bok er et forsøk på å gjenoppdage Kirkens Maria. Boka handler om Maria slik vi møter henne i evangeliet – og Maria slik hun lever og har levd i de troendes liv. Boka representerer ikke noe radikalt nytt i synet på Maria. Den formidler og utdypet Kirkens egne ord om henne. (St. Olav Forlag vil om kort tid gi ut en norsk oversettelse).

MARIA — HELT MENNESKE

Maria er det første hele menneske, det første menneske uten synd. Hvordan kunne hun ellers bli Guds mor og et forbilde for Kirken? Bare i lyset fra Marias syndfrihet kan vi forstå hennes holdning og handling i evangeliet. I Maria er Guds mening med menneskene allerede blitt virkelighet. Maria viser veien.

I Marias møte med engelen sier hun det store og avgjørende ja til Gud. Det er et ja som muliggjør alle våre små ja. «Se, jeg er Herrens tjenerinne, meg skje etter ditt ord.»

Et ja til Gud innebærer samtidig et radikalt ja til menneskene. Maria går for å tjene sin slektning. Hun trekker seg ikke tilbake i ensomhet. Hun velger tjenesten.

I møtet mellom Maria og Elisabet skjer også møtet mellom Jesus og Johannes. Den første som gjenkjenner Jesus, er et lite, ufødt barn! Lovsangen skjer i møtet mellom disse to kvinnene. Hvorfor er vi så redde for å lovprise Maria? Hun sier jo selv: «Heretter skal alle slekter prise meg salig.»

MARIA — GUDS MOR

Marias kall er å bli Guds mor. Hun oppgir seg selv og gir sitt barn som brød til verden. «Att föda Jesus er att dela ut eukaristi — Maria måste från början lära sig att dela ut brödet — åt herderna, åt de visa männen, åt alla som kommer för att se.»

Jesu liv hadde egentlig bare en mening: å gå tilbake til Faderen. Maria gir sin sønn til Gud, og slik blir hun et

forbilde for Kirken, som senere begynner å bære frem brød og vin som offer til Herren. «Visste dere ikke at jeg må være i min Fars hus?» Dette er utfordrende ord til Maria. Det er lidelsesveien, å oppgi seg selv som mor og si ja til offerveien.

I Kana møter vi igjen den tjenende Maria. Jesus tiltaler henne nå ikke lenger som mor, men som kvinne. Maria ser menneskenes behov og gir dem til Jesus. Hun vender seg til Jesus for at Han skal se oss og til oss for at vi skal se Ham.

Maria går lidelsesveien med Jesus helt inn til korset. Under korset er hun også ja, ja til å ofre sin egen Sønn. Hun står

der oppreist og lider sammen med Ham. Marias rolle ved korset er å være ja, la alt skje. Hun er som en prest som feirer messe.

I MARIA ER ÅNDEN

I Maria er Ånden. Hele dens kraft er konsentrert i henne, for hun er et stort ja til dens virke. Ved bebudelsen ble Maria gjennom Ånden Guds mor, — på pinsedagen ble hun Kirkens mor og et forbilde for hele Kirken.

Det er bare i lyset fra Marias syndfrihet at vi kan forstå Kirkens ord om Marias opptaking i himmelen. I Maria er det allerede skjedd, det som engang venter alle troende. Her går hun også foran og viser veien. «Detta är inte ett öde som angår Maria ensam. Som den nye mänskighetens moder visar hon, vad vi alla får hoppas på. Varje människa som dör i kärlek till Gud blir upptagen i himmelen, inte med hälften av sitt väsen utan med hela sin personlighet.»

MARIA OG KIRKEN

Kirken blir til i det øyeblikk Jesus sier til Johannes: «Se, der er din mor» — og til Maria: «Se, der er din sønn.» Maria blir mor til Johannes og gjennom Johannes hele Kirkens mor. Kirken vil aldri bli hel før Maria får sin plass. Hun er gitt oss som mor, — alt liv forutsetter en mor. Å leve i Maria er å vite at vi har en mor og at vi er omsluttet av hennes kjærlighet.

Ordene om Maria springer ut fra et menneskes dype kjærlighet til henne. Boka er en lovsang til Maria. Den har også rosenkransens form, og den slutter med ordene om rosenkransen og dens plass i de troendes liv.

Wilfred Stinissen:
Maria i Bibelen — i vårt liv.
Karmeliterna.
Tågarp/Glumslöv, 1981.

GUDSTJENESTER I HELGENE		Dialog messe	Høy- messe
OSLO: <i>St. Olavs domkirke</i> Akersveien 1 tlf. 20 72 26 - 20 72 44	lörd.: sønd.: (eng)	14.00 9.30 19.00	— 11.00 —
<i>St. Hallvard kirke</i> , Frans skanerne, Enerhauggt. 4, tlf. 67 23 83		8.35	11.00
<i>St. Dominikus kirke</i> , Dominikanerne, Neuberggaten 15, tlf. 55 07 71		9.00 18.30	11.00 —
<i>Vår Frue Villars kapell</i> , Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 55 81 21		9.00	—
<i>Grefsen kapell</i> , Glads vei 23, tlf. 21 23 55		9.00	11.00
<i>Lunden kloster</i> , Øvre Lunden, tlf. 212587			10.00
ARENDAL: <i>St. Franciskus kirke</i> , Tyholmen, tlf. 22 209	lörd.: sønd.:	18.30 8.00	— 11.00
BERGEN: <i>St. Pauls kirke</i> , Chr'stiesgt. 16, tlf. 21 54 10	lörd.: sønd.:	19.00 9.00	— 11.00
<i>Vår Frue Kirke</i> , Helleveien Florida kapell, Nygaardsgt. 124	sønd.:	9.30	—
DRAMMEN: <i>St. Laurentius kirke</i> , Cappelenstgt. 1, tlf. 83 20 19	lörd.: sønd.:	13.00 8.30	— 10.30
FREDRIKSTAD: <i>St. Birgitta kirke</i> , Kongensgt. 9, tlf. 11 438		9.00	11.00
HALDEN: <i>St. Peters kirke</i> , Kr'st'ian V's pl. 1, tlf. 81 168		9.00	10.45
HAMAR: <i>St. Torfinns kirke</i> , Torvgt. 113, tlf. 23 751	lörd.: sønd.:	18.00	— 11.00
HAUGESUND: <i>St. Josefs kirke</i> , Haraldsgt. 21, tlf. 23 195			11.00
HØNEFOSS: <i>St. Theresias kirke</i> , Vesterngt. 5, tlf. 22 381		9.00	11.00
KRISTIANSAND S.: <i>St. Ansgar kirke</i> , Kirkegt. 3, tlf. 24 225	lörd.: sønd.:	18.00	— 11.00
LILLEHAMMER: <i>Mariakirken</i> , Wedemannsgate 3 A, tlf. 52 550	lörd.: sønd.:	18.00	— 10.00
LILLESTRØM: <i>St. Magnus kirke</i> , Romer'ksgt. 1, tlf. 71 28 85	sønd.:	9.00	10.30
MOSS: <i>St. Mikael's kapell</i> , Ryggeveien 24, tlf. 51 038		—	17.00
PORSGRUNN: <i>Vår Frue kirke</i> , Sverresgt. 26, tlf. 50 793	lörd.:	18.00	11.00
STABEKK: <i>Maria kirke</i> , Nyveien 17, tlf. 53 77 35		19.00	10.45
<i>Eikeli kirke</i> , Veståsen 20, tlf. 24 25 69		9.15	10.30
STAVANGER: <i>St. Svithuns kirke</i> , Dronningens gt. 8, tlf. 25 534	lörd.: sønd.:	17.00 8.30 9.30	— 11.00
TØNSBERG: <i>St. Olavs kirke</i> , Sandef'ordsgt. 1, tlf. 11 949			11.00
VOSS: <i>St. Olavs kapell</i> Finne, tlf. 12 510		Efter avtale	
TRONDHEIM: <i>St. Olavs kirke</i> Prinsensgt. 2a2 B'skopen og prestegården, tlf. 21 214		9.00	11.00
<i>St. Elisabeth hospital</i> , Ila, tlf. 21 670		6.15	—
KRISTIANSUND N.: <i>St. Eysteins kirke</i> , Flintegt. 5, tlf. 72 779			11.00
LEVANGER: <i>St. Torfinns kirke</i> og <i>St. Eysteins sykehjem</i> , Jernbanegt. 29			11.00
MOLDE: <i>St. Sunniva kirke</i> , Parkveien 23, tlf. 51 467			11.00
ÅLESUND: <i>Vår Frue kirke</i> , Nørvesund, tlf. 37 558	lörd.: sønd.:	17.00 8.30	— 11.00
TROMSØ: <i>Vår Frue kirke</i> , Stor- gt. 94, Sogneprestens tlf. 84 277	lörd.: sønd.:	19.00	— 11.00
<i>St. Elisabethstretene</i> , Balsfjordgt. 35, tlf. 81 487	sønd.:	8.00	—
BODØ: <i>St. Eysteins kirke</i> , Hernesveien 22, tlf. 21 783		8.15	10.30
HAMMERFEST: <i>St. Mikael kirke</i> , Salsgt. 52, tlf. 11 447		19.00	11.00
HARSTAD: <i>St. Sunniva kirke</i> , Skolegt. 4, tlf. 61 501	lörd.: sønd.:	15.00	— 10.30
NARVIK: <i>Kristi Kongekirken</i> , Hårekgst. 82			18.30
SELFORS: <i>Vår Frelsers kirke</i> , Skipper Nilsensgt. 21, tlf. 52 072		Efter avtale	

Betnelser

Et par unøyaktigheter har sneket seg inn i referatet fra Den Nordiske Bispekonferanse i «St. Olav» nr. 21, s. 11.

— Til møtet om sekularisering og ateisme på Djursholm ved Stockholm i begynnelsen av 1983, kommer deltagere fra de nordiske land og Tyskland.

— Under besøket hos paven ble de nordiske biskoper først mottatt enkeltvis, så alle under ett.

Red.

JULEGAVESALG PÅ ST. SUNNIVA SKOLE

Akersveien 4

— Fredag den 26. nov. kl. 11—18.00

— Lørdag den 27. nov. kl. 10—17.00

— Søndag den 28. nov. kl. 12—18.00

Stort Lotteri — kakelotteri — tombola — åresalg.

Håndarbeider, julepynt m. m. selges.

Morsomme og pene gaver til hele familien.

Kafeteriaen åpner kl. 12.00 søndag.

Deilige hjemmebakte kaker selges.

VELKOMMEN

Åpningstider i desember:

29.11—11.12: Kl. 9—17

13.12—23.12: Kl. 9—18

JULAFTEN: Kl. 9—12

LØRDAGER: Kl. 9—15

I ÅR KAN VI VIRKELIG VISE DERE HVA VI HAR AV VAKRE JULEGAVER. KOM TIL VÅRE NYE LOKALER HVOR VI NÅ HAR DET STØRSTE UTVALGET I:

Staller, krybbefigurer, madonnastatuer, ikoner, kors, krusifikker, rosenkranser og meget mere fra Frankrike, Italia, Tyskland og Norge.

KALENDERE:

Ikonkalendere, Madonnakalendere, Hummelkalendere, Orgelkalendere, Pauluskalendere — tysk og fransk, Mon Agenda, Steigerwaldkalendere.

PLATER:

Julemusikk fra hele verden, gregoriansk, ortodoks kirkemusikk, klassisk religiøs musikk og folkemusikk.

NYDELIGE JULEKORT MED KRISTNE MOTIVER

RØKELSE, RØKELSESKAR, TREKULL

MANGE SKJØNNE GAVEBØKER FOR VOKSNE OG BARN

KOM MENS UTVALGET ER STØRSTI

ST. OLAV BOKHANDEL A/S

Akersveien 14, Oslo 1. Tlf (02) 20 72 48

THRONSEN & CO. A/S

Boktrykk - Offset - Repro

Bernh. Getzgt. 3 b, Oslo 1

Telefon 20 40 02 - 20 70 02

BEGRAVELSESBYRÅET

TS Jacobsen ^{a/s}

Ullevålsvn. 1

TELEFON * 20 79 05

Alltid telefonvakt

Vi kommer i konferanse

Ordner alt

Egen parkeringsplass

A/S NORSKE SHELL

FYRINGSOLJE

Leverandør til de fleste

katolske institusjoner

i Norge

Ved bestilling av olje:

02-19 12 00 - Service 02-19 12 20

Allslags snekkerarbeid utføres

REIDAR MYRVOLD & SØN

Glads vei 23, Grefsen

Tlf. 21 18 32

ismens styrke i Mozambique. I en tale til de ni katolske biskoper i landet oppfordret han til mot og iderikdom i dialogen med myndighetene. Han beklaget samtidig den indre uro og den sosiale usikkerhet i Mozambique.

NYAPNET PRESTESMINAR I KINA

Peking (NØP/KIPA) - Det første katolske presteseminar er åpnet etter kommunistenes maktvertakelse i 1949. Det er den patriotiske kirken i Kina som har åpnet presteseminaret, og det vil gjøre kirkens adskillelse og uavhengighet fra Vatikanet enda tydeligere.

Galligani

Gaver, Pryd- og brukskunst

Med tre forretninger i sentrum.

Vika Terrassen — Stortingsgt. 22 — N. Slottsgt. 25

LITURGISK KALENDER

Søndag : Ar C

Hverdag : Ar I

NOVEMBER

28. 1. søndag i Advent. Jer. 33, 14-16. 1. Tess. 3, 12 - 4, 2. Luk. 21, 25-28, 34-36
29. Ferial. Jes. 2, 1-5 eller 4, 2-6. Mt. 8, 5-11.
30. Andreas, apostel. Rom. 10, 9-18. Mt. 4, 18-22.

DESEMBER

1. Ferial. Jes. 25, 6-9. Mt. 15, 29-37.
2. Ferial. Jes. 26, 1-6. Mt. 7, 21, 24-27.
3. Frans Xaver, prest. Jes. 29, 17-24. Mt. 9, 27-31.
4. Ferial eller Johannes av Damaskus, prest og kirkelærer. Jes. 30, 19-21, 23-26. Mt. 9, 35 - 10, 1, 6-8.
5. 2. søndag i Advent. Bar. 5, 1-9. Fil. 1, 4-6, 8-11. Luk. 3, 1-6.
6. Ferial. Jes. 35, 1-10. Luk. 5, 17-26.
7. Ambrosius, biskop og kirkelærer. Jes. 40, 1-11. Mt. 18, 12-14.
8. Jomfru Marias uplettede unnfangelse. 1. Mos. 3, 9-15, 20. Efes. 1, 3-6, 11-12. Luk. 1, 26-38.
9. Ferial. Jes. 41, 13-20. Mt. 11, 11-15.
10. Ferial. Jes. 48, 17-19. Mt. 11, 16-19.
11. Ferial eller Damasus I., pave. Jesu Sirak 48, 1-4, 9-11. Mt. 17, 10-13.
12. 3. søndag i Advent. Sef. 3, 14-18a. Fil. 4, 4-7. Luk. 3, 10-18.
13. Lucia, jomfru og martyr. 4. Mos. 24, 2-7, 15-17a. Mt. 21, 23-27.
14. Johannes av Korset, prest og kirkelærer. Sef. 3, 1-2, 9-13. Mt. 21, 28-32.
15. Ferial. Jes. 45, 6b-8, 18, 21b-26. Luk. 7, 18-23.
16. Ferial. Jes. 54, 1-10. Luk. 7, 24-30.
17. Ferial. 1. Mos. 49, 2, 8-12. Mt. 1, 1-17.
18. Ferial. Jer. 23, 5-8. Mt. 1, 18-24.
19. 4. søndag i Advent. Mika 5, 2-5a. Hebr. 10, 5-10. Luk. 1, 39-45.
20. Ferial. Jes. 7, 10-14. Luk. 1, 26-38.
21. Ferial. Salomos høysang 2, 8-14 eller Sef. 3, 14-18a. Luk. 1, 39-45. (Memoria til Peter Canisius, prest og kirkelærer, mulig).
22. Ferial. 1. Sam. 1, 24-28. Luk. 1, 46-56.
23. Ferial. Mal. 3, 1-4, 4, 5-6. Luk. 1, 57-66.
24. Morgenmesse : Ferial. 2. Sam. 7, 1-5, 8b-12, 14a-16. Luk. 1, 67-79.

EN PREST...

(Forts. fra s. 11)

her. Jeg er med i den såkalte predikantringen, og i likhet med andre prester og forstandere inviteres også jeg til å skrive andakter i avisen. Vi kommer sammen en gang i måneden, og tar opp forskjellige teologiske og pastorale spørsmål.

Egentlig strir vi alle med det samme problem, hvordan forkynnelsen best kan nå frem til menneskene, og virkelig bli «det evige livs ord» for den enkelte.

PAVEN BEKLAGER MANGLENDE RELIGIONSFRIHET

Vatikanet (KN) - Paven har beklaget mangelen på «rimelig religionsfrihet» og ate-

Støtt «St. Olav» – gi et gaveabonnement

I 1983 koster bladet kr. 120 pr. år –

Utlandet (ikke Skandinavia) kr. 140.

MINORITETSKIRKE . . .

(Forts. fra s. 7)

enn heroppe. Samarbeidet mellom de kristne av ulike konfesjoner er nærmest en selvfølge. Den bittelille reformerte kirke har et utmerket forhold til den langt mer tallrike katolske kirke. Man behøver nemlig ikke å ty til tvilsom religionsblanding for å finne felles oppgaver. Algérie er et utviklingsland, og de kristne har lett for å finne en felles plattform for å bidra til landets vekst.

I sin konfrontasjon med Islam lærer de kristne hvor meget de har felles. De opptrer virkelig som brødre og søstre i Kristus, adskillig mer enn i Norge. Og er fremtiden usikker, så er den det for alle former for kristendom.

Hvordan går det så med dialogen mellom kristne og muhamedanere på den ene siden, brobyggingen mellom det rike nord og det fattige syd på den andre? Hvordan er det gått med disse to hovedområder for mobilisering av den kristne innsats?

På begge punkter har oppgaven vist seg å være vanskeligere enn opprinnelig antatt. Forutsetningene for en virkelig dialog av «økumenisk» tilsnitt mellom kristne og muhamedanere er faktisk ikke til stede, i hvert fall ikke ennå. Og Algérie møter så mange vanskeligheter for selv å komme på fote at landet ikke lenger spiller den samme rolle som tidligere for å inspirere andre utviklingsland.

Faren blir dermed at den katolske kirke lar seg absorbere av de nærliggende oppgaver: omsorgen for menighetenes egne medlemmer. Fordi de kristne i Algérie

er seg sin helt spesielle situasjon smertelig bevisst, har de en tilbøyelighet til å isolere seg fra kirkene i andre land. De er alltid redde for ikke å bli forstått. De frykter fremfor alt at man skal spørre dem om hvilke resultater de har oppnådd, når de faktisk ikke kan skilte med noe resultat.

En positiv faktor er det begynnende samarbeid mellom den katolske kirke i Algérie (Tunis og Marokko også forresten) og katolske minoriteter i det arabiske Midt-Østen. Situasjonen i Midt-Østen er nemlig den at der alltid har vært kristne grupper midt i det muhamedanske flertall. De kristne menigheter var der før Muhammed, og de har overlevet alt. Disse kristne, som er vant til en viss sameksistens med Islam, vil kunne formidle sine dyrekjøpte erfaringer til kristne minoriteter som utelukkende består av europeere. Til gjengjeld kan man regne med at de orientalske menigheter vil bli fornyet ved sin kontakt med en flokk europeere som har valgt å møte Islam fordomsfritt, med optimisme og velvilje.

Den arabiske verden spiller en stor rolle idag på den politiske scene. De kristne som lever og virker i den, bør

bygge opp en nært samarbeid seg imellom.

Her er vi kommet meget langt fra de norske forhold som hverken er preget av utviklingsproblematikken eller av en konkurrerende verdensreligion. Problemene er umåtelig større i Algérie enn her. Men ikke desto mindre er vi i sannhet «søsterkirker», fordi den katolske hverdag innenfor menighetene nok preges av omgivelsene, men i enda større grad av kristenlivets indre dynamikk. Minoritetskirker opplever sin hverdag på forbløffende analog måte, simpelthen på grunn av en felles diaspora-situasjon. Jeg vil faktisk tippe at våre nordiske biskoper når de møter biskopene fra Nord-Afrika (på bispesynoder og lignende) vil ha lett for å oppdage den felles bølge-lengde.

I alle fall bør vi ta med i vår forbønn disse kirker som før den muhamedanske flodbølge ble regnet blant de mest blomstrende i kristenheten (Augustins hjemland!) og som idag tappert kjemper for å overleve, og ikke bare det, men også gjøre det på en meningsfull måte i alle de menneskers tjeneste som er av god vilje.

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Ansvarlig redaktør: Else-Britt Nilsen.

Faste medarbeidere: Liv Greni, Aage Hauken, Kjell Arild Pollestad, Aage Rønning, Gunnel Vallquist.

Redaksjonens adresse: Akersveien 14, Oslo 1, telefon 20 72 48.

Ekspedisjon: Akersveien 14, Oslo 1.

Kontortid 9—16. Lørdag 9—14. Telefon 20 72 48.

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene). Kr. 110,- pr. år.

For halvår kr. 55,-. Utlandet (ikke Skandinavia) kr. 125,- pr. år.

Annonser: 10 dager før utg.dagen. 24 nr. årlig — Postgiro 20 46 480.

Signerte artikler står for forfatterens egen regning.

Neste nummer av «St. Olav» utkommer 9. desember.